

Н. Кузнєцова, канд. пед. наук, доц.

ORCID ID: 0000-0002-5530-5544

E-mail: kuznetsova1108@gmail.com

Комунальний заклад вищої освіти "Одеська академія неперервної освіти Одеської обласної ради", Одеса, Україна

ОСНОВНІ НАПРЯМИ ДІЯЛЬНОСТІ ЦЕНТРУ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЯКОСТІ ОСВІТИ ЗАКЛАДУ ВИЩОЇ ОСВІТИ

Розглянуто основні завдання діяльності Центру забезпечення якості освіти як координуючого органу в системі внутрішнього забезпечення якості освіти; розкрито основні напрями його діяльності: організація функціонування внутрішньої системи забезпечення якості освіти; методичний супровід функціонування внутрішньої системи забезпечення якості освіти; моніторинг якості освітніх програм; підтримка академічної доброчесності.

Ключові слова: центр забезпечення якості освіти, система внутрішнього забезпечення якості освіти.

Актуалізація проблеми якості освіти впродовж останніх років пов'язана з нормативним її закріпленням у Законі України "Про вищу освіту", висвітленням у багатьох документах Болонського процесу, ухваленням оновлених Стандартів і рекомендацій щодо забезпечення якості вищої освіти в Європейському просторі вищої освіти.

Згідно із Законом України "Про вищу освіту" система внутрішнього забезпечення якості – це система забезпечення закладами вищої освіти якості освітньої діяльності та якості вищої освіти (Про вищу освіту, 2014).

Система внутрішнього забезпечення якості освіти є сукупністю організаційних структур, процедур, процесів, ресурсів і розподілу відповідальності, що забезпечують постійне поліпшення якості освітніх програм, освітньої діяльності університету та здобуття відповідного ступеня вищої освіти та кваліфікації (Бугров, 2018, с.15).

Нова процедура акредитації освітніх програм, діяльність Національного агентства із забезпечення якості вищої освіти,

починаючи з 2019 року, стали чинниками активної розбудови внутрішніх систем забезпечення якості у закладах вищої освіти України. Варто зазначити, що у багатьох ЗВО елементи такої системи формувалися раніше, але інституційне їх оформлення у більшості випадків пов'язане саме з необхідністю проходження акредитації освітніх програм.

Вивчення вітчизняного досвіду діяльності ЗВО свідчить, що у більшості закладів у цей період було сформовано центри або відділи забезпечення якості освіти. При визначенні напрямів їх діяльності та функцій враховано напрацювання міжнародних проєктів, зокрема, "QUAERE – Система забезпечення якості освіти в Україні: розвиток на основі європейських стандартів та рекомендацій" у межах програми Erasmus+ "Розвиток потенціалу вищої освіти" (2015–2018). Під час провадження проєкту розроблено типову модель організаційної структури системи забезпечення якості у закладах вищої освіти. В умовах автономії ЗВО запроваджували організаційні структури як системи внутрішнього забезпечення якості освіти в цілому, так і орган із відповідними повноваженнями щодо координації функціонування цієї системи.

У КЗВО "Одеська академія неперервної освіти Одеської обласної ради" Центр забезпечення якості освіти створено 2020 року як дорадчий орган, основною метою діяльності якого є впровадження, розбудова й ефективне функціонування внутрішньої системи забезпечення якості освіти. Основними завданнями діяльності Центру є організаційний і методичний супровід функціонування внутрішньої системи забезпечення якості освіти; моніторинг якості освітніх програм; підтримка академічної доброчесності; консультативна допомога у питаннях підготовки освітніх програм для здобувачів вищої освіти Академії перед акредитацією. Основними напрямками діяльності Центру забезпечення якості освіти є організаційний і методичний супровід функціонування внутрішньої системи забезпечення якості освіти; моніторинг якості освітніх програм; підтримка академічної доброчесності.

Організація функціонування внутрішньої системи забезпечення якості освіти передбачає:

- забезпечення реалізації положень законодавчих актів у сфері ліцензування, акредитації та виконання нормативних документів щодо ліцензування та акредитації;

- перспективне та поточне планування заходів щодо впровадження та розвитку внутрішньої системи забезпечення якості;
  - забезпечення кореляції завдань системи внутрішнього забезпечення якості Академії із процедурами зовнішнього забезпечення якості вищої освіти в Україні;
  - підготовку пропозицій, рекомендацій, проєктів нормативних документів для ректора і Вченої ради щодо вдосконалення нормативно-правової бази організації освітнього процесу та внутрішньої системи забезпечення якості освіти в Академії;
  - координацію роботи структурних підрозділів Академії щодо забезпечення якості;
  - організацію та аналіз результатів проведення рейтингового оцінювання професійної діяльності науково-педагогічних і педагогічних працівників Академії; інформування всіх зацікавлених сторін про стан якості освіти й освітньої діяльності Академії через інформаційні ресурси;
  - підготовку та змістове наповнення вебсторінки Центру на сайті Академії (зокрема, на сайті представлені склад Центру ЗЯО, план роботи, нормативні документи Академії щодо внутрішньої системи забезпечення якості освіти);
  - новини діяльності Центру ЗЯО.
- Методичний супровід Центром ЗЯО функціонування внутрішньої системи забезпечення якості освіти передбачає:
- надання консультативної і науково-методичної допомоги з питань якості учасникам (кафедрам, науково-педагогічним, педагогічним працівникам, співробітникам, здобувачам вищої освіти) освітнього процесу;
  - надання організаційної та методичної допомоги органам студентського самоврядування щодо проведення опитувань та анкетувань здобувачів вищої освіти з питань якості організації освітнього процесу;
  - внесення пропозицій щодо усунення негативних і поширення позитивних тенденцій у роботі структурних підрозділів, які виявлені під час моніторингу;
  - контроль за здійсненням необхідних заходів для усунення виявлених порушень і недоліків;

- організацію та проведення науково-методичних заходів (сеінарів, вебінарів, тренінгів, круглих столів, майстер-класів) з актуальних питань забезпечення якості підготовки фахівців з вищою освітою, впровадження освітніх інновацій.

Центр ЗЯО систематично інформує учасників освітнього процесу про можливість участі у заходах Академії, регіональних, усеукраїнських і міжнародних. Експертні групи під час проведення виїзних (дистанційних) акредитаційних експертиз освітніх програм за другим (магістерським) рівнем вищої освіти позначили цю діяльність академії як сильну сторону. На сторінці "Внутрішнє забезпечення якості вищої освіти" офіційного вебсайту Академії представлено глосарії сучасних термінів, систематизовано всі документи з питань акредитації освітніх програм.

Діяльність Центру ЗЯО з моніторингу якості освітніх програм передбачає:

- організацію та здійснення моніторингу якості вищої освіти за такими напрямками: якість освітньої діяльності Академії, умов навчання (кадрове, матеріально-технічне, інформаційне забезпечення), результатів навчання;

- організацію опитувань (анкетувань, оцінювань тощо) здобувачів вищої освіти Академії з питань якості викладання навчальних дисциплін, освітніх програм та якості освіти;

- організацію опитувань науково-педагогічних працівників з питань якості освітніх програм, якості освіти та освітньої діяльності Академії;

- аналіз звітів про самооцінювання освітніх програм, підготовку звітів і рекомендацій;

- організацію, проведення й аналіз результатів моніторингових досліджень з якості освітніх програм;

- організацію опитувань (анкетувань, оцінювань тощо) випускників Академії – представників ринку праці з питань якості освітніх програм та підготовленості випускників до професійної діяльності;

- створення інформаційного банку даних моніторингу якості освіти в Академії.

На сторінці Центру ЗЯО на офіційному сайті ЗВО представлено бланки анкет для опитування здобувачів вищої освіти,

стейхолдерів, випускників; аналітичні звіти за результатами опитування здобувачів вищої освіти; результати рейтингу науково-педагогічних та педагогічних працівників Академії.

Підтримка академічної доброчесності та свободи й застереження проти академічного плагіату є одним із важливих напрямів діяльності Центру ЗЯО. Це сприяння формуванню культури академічної доброчесності у суб'єктів освітнього процесу Академії; забезпечення дотримання та запобігання порушенню вимог академічної доброчесності. На сторінці Центру ЗЯО розміщено інформацію про проведення різноманітних вебінарів з питань академічної доброчесності, інформаційні бюлетені, рекомендовані джерела та корисні посилання з питань академічної доброчесності: <https://ooiuv.odessaedu.net/uk/site/akademichna-dobrochesnist.html>.

Центр ЗЯО сприяє популяризації принципів академічної доброчесності та академічної етики, спрямовує свою діяльність на формування різнорівневої системи її підтримки не тільки серед науково-педагогічних, педагогічних працівників Академії, здобувачів вищої освіти, але й слухачів курсів підвищення кваліфікації, педагогів різних типів закладів загальної середньої освіти, дошкільної освіти, позашкільної тощо.

Таким чином, Центр забезпечення якості закладу вищої освіти є дієвим координуючим органом системи внутрішнього забезпечення якості освіти.

Список використаних джерел

1. Про вищу освіту. Закон України від 01.07.14 №1556-18 (2014).
Взято з <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1556-18>

2. Бугров В. А. (2018). *Акредитація освітніх програм (за матеріалами проєкту QUAERE)*: методичний посібник. Губерський Л. В. (Ред.). Київ : ВПЦ "Київський університет".